

verklaard tegemoet te komen in de kosten van dit noodherstel. Deze kosten zijn door het bureau voor restauratie, van dr ir C. L. Temminck Groll te Utrecht geraamd op f 13.000,—. Het aannemingsbedrijf Woudenberg uit Ameide (dat samen met architect Temminck Groll ook al de kloostergang restaureerde) zal het werk uitvoeren. De noodherstelkosten zullen in de toekomst begrepen worden bij de uiteindelijke restauratiekosten. De raad geeft het krediet.

April 1974 is het restauratieplan klaar. Op 12 juni 1975 krijgt het aannemingsbedrijf Woudenberg de officiële opdracht om de kapel te restaureren. Een maand later beginnen de werkzaamheden. Men verwacht ongeveer juli-augustus 1976 klaar te zijn. Even lijkt het er op, dat er nog moeilijkheden komen. In de nacht van vrijdag 2 op zaterdag 3 januari 1976 komt de stelling rond de commanderie met daverend geweld naar beneden tijdens een zeer zware storm. Gelukkig wordt niemand persoonlijk getroffen door het neerstortende staal en hout.

Eindelijk was het zover, dat na talloze wederwaardigheden de oude kapel van de Johanniter orde een bestemming kreeg. 16 oktober 1976 had de officiële opening plaats als trouw- en raadzaal van de gemeenten Montfoort en Willeskop. Het was een sobere viering, aangepast aan de stijl van het gebouw. Enige Johanniter Ridders zetten de plechtigheid luister bij.

De straat tegenover de kapel, de enige in Montfoort die nog geen officiële naam had, is bij deze gelegenheid Commanderiestraat genoemd.

Montfoort

E. Gerards

Commandeurs van Montfoort

Gerrit Zas	1547-1571
Johan Ridder	1571-1596
Johan van Hoen	1617-1630 (1635?)

In de bronnen wordt in dezelfde tijd als Gerrit Zas genoemd Gerard Antonisz van der Ketell. Naar de mening van Jonkheer van Sasse van IJsselt is dit een en dezelfde persoon. Zas is zijn vaders geslacht, Ketell is zijn moeders naam.

Lijst van eigenaars van de kapel der commanderie vanaf 1700

1700-1705	Gerrit Hectorsz. Moninck (overleden 16 mei 1705)
1705-1741	Agatha Dirks Ruwen, weduwe van Gerrit Hectorsz Moninck
1741-1815	Dirk Gerritsz Moninck
1815-1824	Gerardus Moninck (geboren 5 januari 1741, overleden 19 november 1824)
1825-1842	Maria Theodora Moninck (geboren 6 augustus 1772, overleden 26 oktober 1842)
1842-1875	Catharina Ludovica van Meurs (nicht van vorige eigenares; geboren 24 augustus 1806, overleden 8 november 1875)
1876-1888	Helena Alida van Vuuren (dochter van

vorige eigenares; geboren 2 september 1827, overleden te Oudenbosch in Noord-Brabant)

1888-1905	Jacob van Kooten (geboren 3 juni 1827, overleden 14 januari 1905)
1905-1914	Jan van Kooten (geboren 19 februari 1860, overleden 26 juni 1943)
1914-1971	Jan van Kooten (geboren 15 juli 1891, overleden 30 december 1973)
1971-1971	Jacob van Kooten (nl. 22 maart tot 11 november; geboren 2 maart 1922)
1971-....	Gemeente Montfoort.

Literatuurlijst

- Aa, A. J. v. d., Aardrijkskundig woordenboek der Nederlanden, Gorinchem 1864, p. 1064
- Buggaens, Joannes, Necrologium diocesis Harlemensis, *Katholiek* 60 (1871) p. 74
- Groot, algemeen, historisch, geografisch, genealogisch en oordeelkundig woordenboek, door D. van Hoogstraten, Amsterdam 1732, VII, p. 304-5
- Tegenwoordige Staat der Vereenigde Nederlanden, elfde en twaalfde deel, behelzende eene beschrijving van de provincie van Utrecht, Amsterdam 1758, 1772
- Visitatieverslagen van de Johanniterkloosters in Nederland (1495, 1540, 1549), uitgeg. door E. Wiersum en A. le Cosquino de Bussy, *Bijdr. Med. Hist. Gen.* 48 (1927) p. 322-4
- Voorlopige lijst der Nederlandsche monumenten van Geschiedenis en Kunst, 1, de provincie Utrecht, Utrecht 1908, p. 98
- Zutphen, A. van, Aardrijks- en Geschiedkundige beschrijving der provincie Utrecht, z.pl. 1820, p. 116

Vredenburgse Varia (5)

Landloperij kwam in de 16de eeuw - als in de eeuwen daarvóór en daarna - veel voor, maar werd door de autoriteiten niet erg op prijs gesteld. Toch maakte men kennelijk onderscheid tussen reguliere misdadigers en het zwervende volk. Boeven kwamen bijvoorbeeld in de *vangenisse boven die poerte* (RAU Rechterlijke Archieven 386-3, 1535, fo 21r). Voor de vagebonden waren er echter andere onderkomens: grofsmid Adriaen (zie Vredenburgse Varia 4) levert tussen 26 maart en 16 juli 1535 *zeven glasroeijen op een van der turwanten cameran* (als boven fo 18r). Turwanten is hetzelfde als truwant, ons huidige truwant, dat bedelaar of landloper betekent. Bij glasroeden horen (venster)glazen. Op fo 23v van dezelfde rekening lezen we dan ook dat *Adriaen Jacopsz., glaesmaecker t'Uijtrecht . . . in een van der tarwanten camer gemaict (heeft) een njeu glas, houdende v' $\frac{1}{2}$ voet, elcke voet tot l s. lx d. ende in der selver camer een glas gerepareert ende verloet, daerinne gedaen twe voeten njeu loots, verdient vii s., facit xviii s. liii d. ob.* Zouden de trawanten wat onrustig geweest zijn in hun logies? T. J. Hoekstra